שהרי עונשין אמור : ואל פתח אהל מועד אזהרה (א) דכתיב השמר לך פן תעלה עולותיך מכאן ואילך (ב) בזבחים שהקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות (ג) (שנא') למען אשר יביאו בני ישראל את זבחיהם אשר הם זובחים זבחים שהתרתי לך כבר על פני השדה - לומר לך הזובח בשעת איסור הבמות מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב על פני השדה, והביאום לה' זו מצות עשה, (ד) לא תעשה מניין ת"ל ולא יזבחו עוד יכול יהא ענוש כרת ת"ל חוקת עולם תהיה זאת להם לדורותם זאת להם ולא אחרת להם אלא אמר (א)(ה) (ר' אבין) ק"ו : ומה במקום שלא ענש הזהיר מקום שענש אינו דין שהזהיר א"ל רבינא (ו) לרב אשי א"כ לא יאמר לאו בחלב ותיתי ק"ו מנבילה מה נבילה שלא ענש הזהיר, חלב שענש אינו דין שהזהיר, אתא לקמיה דרבא א"ל מנבלה (ז) (נמי) לא אתיא דאיכא למיפרך מה לנבלה שכן מטמא, משרצים טמאין מה לשרצים טמאין שמטמאין *במשהו, משרצים טהורים, מה לשרצים טהורים שאיסורן במשהו, מערלה וכלאי הכרם, מה לערלה וכלאי הכרם שכן אסורין בהנאה, משביעית מה לשביעית שכן תופסת דמיה, מתרומה, (ח) שכן לא הותר מכללה, מכולהו נמי שכן לא הותרו מכללן. אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי הא דתנן *פסח ומילה מצות עשה תיתי בק"ו ממותיר מה מותיר שלא ענש הזהיר, פסח ומילה שענש אינו דין שהזהיר, אמר רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה דרב כהנא ואמר לי ממותיר לא אתיא דאיכא למיפרך מה למותיר שכן אין לו תקנה תאמר (ט) בפסח יש לו תקנה, וכי מוזהרין מן הדין - אפילו למ"ד *עונשין מן הדין אין מוזהרין מן הדין, אלא *כדרבי יוחנן דאמר (י) אתיא הבאה הבאה מה להלן לא ענש אא"כ הזהיר אף כאן לא ענש אא"כ הזהיר

רבא

תורה אור: דברים יב · ויקרא יז · שם · שם · שם

שהרי עונשין אמור. כלומר דמסתמא בהו משתעי קרא לאסור והרי עונשין אמור כאן : **מכאן ואילך כו'.** שנאמר למען אשר יביאו וגו' דמדכתיב "אשר הם זובחים" משמע שהיו עומדים לישחט בבמה ומכאן ואילך והביאום לה' (ב) : **כזובח בשדה.** שלא לשם שמים : (מלום) **לא תעשה.** בהנך דהוקדשו בשעת היתר מניין : **ת"ל ולא יזבחו עוד.** משמע מעכשיו אסורין ועד עכשיו יא] מותרין : **זאת להם.** עונש עשה ולא תעשה : **ולא אחרת להם.** כרת : **מקום שלא ענש.** כגון בקדשים שהקדישן בשעת היתר : **הזהיר.** כדאמרן יב] כאן : יג] **שענש.** כשהוקדשו בשעת איסור : **אינו דין שהזהיר.** ולקמן פריך וכי מוזהרין מן הדין : **משרצים.** וא"ת תיתי אזהרה בחלב בק"ו משרצים טמאין כגון שמונה שרצים : **במשהו.** טומאתן בכעדשה אבל חלב בכזית : **משרצים טהורים.** שאין מטמאין כגון צפרדע ונמלה : **שכן אסורין במשהו.** לאכילה בכעדשה כדתניא במעילה בגמרא בפרק קדשי מזבח (דף טז:) ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וגו' פתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה לומר לך כשיעור טומאתן של שרצים טמאים שיעור אכילתן של כל השרצים דהא כולהו כייל להו בהאי קרא ובכל אשר תרמוש האדמה וגו' ושיעור טומאתן נפקא לן בהכל חייבים (חגיגה דף יא:) שכן חומט תחילת ברייתו בכעדשה : **שכן תופסת את דמים.** באיסורא כדתניא במסכת סוכה (דף מ:) קדש תהיה לכם מה קדש תופס את דמיו אף שביעית תופסת את דמיה : **מכללו.** חלב הותר מכללו בחיה ובכולהו נמי איכא למיפרך הא פירכא ומש"ה איצטריך אזהרה בחלב : **אי קשיא.** יד] בהאי דאייתינא אזהרה לשחוטי חוץ בהאי ק"ו הא קשיא לי הא דתנן בפרק קמא דכריתות (דף ב.) דקחשיב ל"ו כריתות להתחייב עליהם חטאת וקתני והפסח והמילה כרת שלהם על מצות עשה היא באה ואין חייבין חטאת על שגגתה דחטאת אינה באה אלא על לאו וכרת כדכתיב "אשר לא תעשינה" (ויקרא ד) : **תיתי.** בו אזהרה טו] מק"ו ממותיר ממנו עד בוקר : **שיש לו תקנה.** בתשלומי פסח שני : **וכי מוזהרין מן הדין.** לעיל קאי דמייתי אזהרה לשחוטי חוץ מק"ו : **אפילו למ"ד.** במסכת מכות עונשין מדין ק"ו מודה דאין מוזהרין מן הדין דתניא בפ"ק דמכות (דף ה:) איש כי יקח את אחותו וגו' אין לי אלא בת אביו שלא בת אמו, בת אמו שלא בת אביו, בת אביו ובת אמו מנין תלמוד לומר "ערות אחותו גילה" והלא קל וחומר הוא, למדת שאין עונשין מן הדין וכן לענין אזהרת ערות אחותך בת אביך וגו' אין לי כו' עד שאין מוזהרין מן הדין, ופליגי תנאי בפ' בתרא ואיכא דדריש להאי "אחותו גילה" דגבי עונש לדרשא (ג) טז] ועונש דבת אביו ובת אמו קסבר עונשין מן הדין ואילו אחותך היא דגבי אזהרה דילפינן מיניה אין מוזהרין מן הדין דלא אפנייה לדרשא אחריתי : **אתיא הבאה הבאה.** שחיטה מהעלאה כתיב בשחיטה (ויקרא יז) לא הביאו וכתיב בהעלאה (שם) לא יביאנו וגזירה שוה הואיל ומופנה היא לכך הרי היא יז] כמי שמפרש בה ואין זה מן הדין כק"ו שאדם דן מעצמו :

מאיכה יעבדו נפקא אלא אחת לשלא כדרכה ואפילו לשלא כדרכה כלל שעובדין אותה בבזיון כגון פעור ומרקולים ואחת כדרכה ושלא כדרכה פי' כדרכה בעבודת כבוד אלא שאין דרכה בהשתחואה ואם תאמר מנלן הכא זובח בהמה למרקולים אימא כי אתא קרא למכובדים שאין דרכן בזביחה אבל למבוזין כגון פעור ומרקולים לא וי"ל דגלי ליה בהשתחואה דמכובדים ומבוזין שוין הוא הדין בזביחה ור"ת מפרש דתרי קראי בזביחה כתיבי האי קרא דהכא ולא יזבחו ועוד כתיב זובח לאלהים יחרם דדרשינן בפ' ארבע מיתות (סנהדרין דף סא.) דילתא זביחה ללמד על הכלל לחייב בכל עבודת פנים אפילו בשלא כדרכה וקשה לפי' דמהאי קרא לא שמעינן אלא אזהרה אבל עונש במבוזין מנא לן ועוד תרוייהו למכובדין צריכי חד לעונש וחד לאזהרה ועוד דלא ה"ל לאיתויי איכה יעבדו אלא הוה ליה למימר אם אינו ענין לכדרכה של מכובדין דכתיב זובח לאלהים יחרם תנהו ענין לשלא כדרכה כלומר מבוזין אלא כמו שפירשנו נראה דרבי אלעזר אבל שלא כדרכה אתא לאשמועי' דחייב אלא דנקט מרקולים לרבותא ומהשתחואה נפקא לן דאין חילוק בין מכובדין למבוזין כדפרי' תדע דהא אמר בפרק ד' מיתות (שם דף סד:) ג' כריתות בעבודת כוכבים למה אחת לכדרכה ואחת לשלא כדרכה ואחת למולך ולא מיבעיא לן קרא אחרינא חד למכובדין וחד למבוזין וק"ק הא דפריך בפ' ד' מיתות אימא יצתה השתחואה ללמד על הכלל כולו ודקאמרת זובח למה לי לגופיה דמחשבין מעבודה לעבודה ומתמה עליה הש"ס אלא הא דקאמר רבי אלעזר מניין לזובח בהמה למרקולים כו' מהשתחואה נפקא מאי קושיא דילמא איצטריך לאזהרה במחשב מעבודה לעבודה דהא לעולם הוא כך דלא יזבחו אזהרה לעונש דזובח לאלהים יחרם וי"ל דאם איתא דהשתחואה ללמד על הכלל א"כ לא תעבדם דאוקמינן (סנהדרין דף ס:) למגפף ומנשק הוה מייתר לן לאזהרה *אזביחה דמהשתחואה הוה ילפינן אפילו חיוב מיתה במגפף ומנשק : **אזהרה** מניין ת"ל השמר לך פן תעלה עולותיך. הא דמייתי אזביחה אזהרה דהעלאה אמסקנא סמיך דילפי הבאה הבאה או שם שם אבל לאביי דבסמוך קשה דק"ו הו"ל לאתויי : **מקום** שענש אינו דין שהזהיר. ולא שייך למימר פסח ומילה יוכיחו דאיכא למיפרך שכן קום עשה : **מה** לשרצים טהורים שכן אסורין במשהו. פי' בקונטרס דתניא במסכת מעילה בפרק קדשי מזבח (דף טז:) ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וגו' פתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה לומר כשיעור טומאתן של שרצים טמאים שיעור אכילתן של כל השרצים דהא כולהו כייל להו בהאי קרא ובכל אשר תרמוש וגו' ושיעור טומאתן נפקא לן בהכל חייבין (חגיגה דף יא:) שכן חומט תחילת ברייתו בכעדשה עד כאן לשון הקונטרס ואגב חורפיה לא עיין בה ובהדיא מסיק התם דוקא בשרצים טמאים ולא בטהורים דאמרינן במובדלין דיבר הכתוב דכתיב בסיפיה דקרא אשר הבדלתי לכם לטמא ול"ל דכל שהוא דהכא בבריה קמיירי דבכל שהוא מיחייב משום בריה כדאמרינן בפ"ק דחגיגה (דף י.) ובפ' כהן גדול ונזיר (נזיר דף נג.) ובמכות (דף יז.) ובפ' גיד הנשה (חולין דף נו.*) : **מכולהו** שכן לא הותר מכללן. תימה נילף בכולהו כרת בק"ו מחלב שהותר מכללו : **תיתי** בק"ו ממותיר. הא דנקט מותיר טפי מגזל וגניבה וכמה לאוין שבתורה משום דמותיר לא עביד מעשה דומיא דפסח ומילה ומש"ה לא נקט נמי הנך דלעיל דאיכא למיפרך שכן יש בהן מעשה :

ה"נ

עירובין ט. כריתות ב.

סנהדרין נד. וש"נ מכות ה:

[בילקוט אחרי רמז תקפ"א הגי' אלא אמר ר' אתיא]

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' אלא אמר אביי ק"ו. נ"ב כצ"ל וכן איתא בילקוט רמז תקפ"א*) וכן מבואר בתוס' ד"ה אזהרה וכן משמע להדיא מגמ' : (ב) רש"י ד"ה מכאן וכו' לה' הס"ד ואח"כ מה"ד כאילו הקריב על פני השדה : (ג) שם ד"ה אפי' למ"ד כו' לדרשא אחריתא ועונש וכו' דילפיק מיניה בת אביו ובת אמו אין מוזהרין : *) [לפנינו בילקוט שם איתא ר' אבין]

[וע"ע תוס' יבמות קיד: ד"ה משום ותוס' חולין קכ. ד"ה שכן]

גי' רש"ק אביי

[עי' תוס' חולין קכ. ד"ה שכן וכו' דמה דליתא הכא (מה לשרצים טמאים שמטמאין) בכל שהוא לא גרסי' לה וסופרים כתבו משום דבתר הכי קאמר מה לשרצים טהורים שאיסורן במשהו ע"ש ומפתח בהכר דמה דליתא בפירש"י ד"ה משרצים וכו' וכן בד"ה במשהו וכו' לאו רש"י כתבו אלא תלמיד אחד פי' כן ע"פ הגי' שכתבו הסופרים ותדע דכך היא דלאו מפי רש"י יצאו הדברים המוה מובא במ"ש ד"ה במשהו כו' אבל חלב בכזית הלא ידענא דחלב אינו מטמא כלל ומשור לגמרי כמבואר הכא דקאמר מה לנבלה שכן מטמאה כלומר אבל חלב אינו מטמא וכן נתבאר להדיא בפסחים כג.]

צ"ל למחשב מעבודה לעבודה דמהשתחואה

◆

שיטה מקובצת

א] אזהרה מנין דכתיב : ב] ואילך הוא מדבר בזבחים : ג] הבמות שהרי נאמר למען ותיבת שנאמר נמחק : ד] עשה מצות ל"ת : ה] אמר אביי ק"ו ותיבות ר' אבין נמחק : ו] רבינא לאביי א"כ ותיבות לרב אשי נמחק : ז] תיבת נמי נמחק : ח] מתרומה מה לתרומה שכן לא הותר מכולהו מה לכולהו שכן תיבת נמי נמחק : ט] תאמר בפסח שיש לו : י] דאמר ר' יוחנן אתיא : יא] עכשיו היו מותרין : יב] תיבת כאן נמחק : יג] מה"ד מקום שענש : יד] קשיא לי בהא דאייתינן אזהרה : טו] אזהרה בק"ו ואות מ' נמחק : טז] לדרשה אחריתי ועונש : יז] כמו שמפורש בה :

תת נושא
רק בקדשים שהקדישן בשעת איסור במות קיים עונש כרת - אבל - הקדישן בשעת היתר במות אע"פ שהקריבן בחוץ בשעת איסור במות אין כרת (יש בהם רק עשה ולא תעשה)

מבנה (תוך הסוגיא)
△ קושיות - למה כתבה תורה אזהרה (לאו) בחלב כשיכולים ללמוד אותו מק"ו
▽ פירכות

תיתי בק"ו
קושיות על אביי על בסיס הק"ו שהוא עשה

מבנה
△ קושית רבא על דרכו של אביי [illegible]
▽ תשובה

* אחרי הסוגיא עלנו {}